

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

ESIALGNE
2006/0804(CNS)

31.5.2006

*

RAPORTI PROJEKT

Austria Vabariigi algatus eesmärgiga võtta vastu nõukogu akt, millega muudetakse Europoli personalieeskirju
(5428/2006 – C6-0073/2006 – 2006/0804(CNS))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Claude Moraes

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
antud hääle enamus
- **I koostöömenetlus (esimene lugemine)
antud hääle enamus
- **II koostöömenetlus (teine lugemine)
antud hääle enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- *** nõusolekumenetlus
parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel
- ***I kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine)
antud hääle enamus
- ***II kaasotsustamismenetlus (teine lugemine)
antud hääle enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- ***III kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine)
antud hääle enamus ühise teksti heakskiitmiseks

(Antud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. Tavalises kaldkirjas märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või puudused antud tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT..5	
SELETUSKIRI	7

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

Austria Vabariigi algatuse kohta eesmärgiga võtta vastu nõukogu akt, millega muudetakse Europoli personalieeskirju (5428/2006 – C6-0073/2006 – 2006/0804(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Le Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Austria Vabariigi algatust (5428/2006)¹;
 - võttes arvesse nõukogu 3. detsembri 1998. aasta akti, millega kehtestatakse Europoli töötajate suhtes kohaldatavad personalieeskirjad (edaspidi "personalieeskirjad"), artiklit 44;
 - võttes arvesse ELi lepingu artikli 39 lõiget 1, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0073/2006);
 - võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule – Demokraatlik kontroll Europoli üle (KOM(2002)0095);
 - võttes arvesse oma 30. mai 2002. aasta soovitusi nõukogule Europoli edasise arengu ja selle automaatse ühendamise kohta Euroopa Liidu institutsioonilisse süsteemi²;
 - võttes arvesse oma 10. aprilli 2003. aasta soovitusi nõukogule Europoli edasise arengu kohta³;
 - võttes arvesse oma 7. juuli 2005. aasta resolutsiooni Luksemburgi Suurhertsogiriigi algatuse kohta eesmärgiga võtta vastu nõukogu otsus Europoli töötajate põhipalkade ja toetuste korrigeerimise kohta⁴ ;
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 93 ja 51;
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A6-0000/2006),
- A. arvestades, et Euroopa Parlamendiga ei ole konsulteeritud või parlamenti ei ole teavitatud toimimis- ja organisatsiooniliste meetmete küsimustest, mis käsitlevad Europoli või Europoli praegust tegevust ja tulevase programme, mis vastavad ELi ja liikmesriikide vajadustele; arvestades, et teabe puudulikkuse tõttu ei ole Euroopa Parlamendil võimalik hinnata väljapakutud otsuse asjakohasust ja adekvaatsust;

1. lükkab Austria Vabariigi algatuse tagasi;
2. palub Austria Vabariigil algatus tagasi võtta;

¹ ELTs seni avaldamata.

² ELT C 187 E, 7.8.2003, lk 144.

³ ELT C 64 E, 12.3.2004, lk 588.

⁴ *Vastuvõetud tekstid*, P6_TA(2005)0290.

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning Austria Vabariigi valitsusele.

SELETUSKIRI

Euroopa Parlamendiga on konsulteeritud Austria Vabariigi esitatud algatuse küsimuses eesmärgiga võtta vastu nõukogu akt, millega muudetakse Europoli personalieeskirju.

Austria ettepaneku eesmärk on muuta eeskirju, mis puudutavad kõikide töötajate lepingutingimusi. Lisaks sellele on nõukogu poolt ühehäälselt vastuvõetava ettepaneku eesmärk ajakohastada personalieeskirju ning eelkõige sisekontrolöri büroo ja haldusnõukogu sekretariaadi töösuhteid.

Euroopa Parlament on teadlik Europoli kui ELi struktuurilise kindluse väga olulise osa tähtsusest. Kriminaalanalüüsi ja organiseeritud kuritegevuse alase koostöö ning teabevahetuse osas on tehtud edusamme. Raportöör on veendunud, et edaspidiseks julgeolekualaseks koostööks ELis on vaja liikmesriikide siseselt kasutada ühist standardit ja seda on võimalik saavutada üksnes juhul, kui Europolist saab täielikult väljakujundatud ELi amet. Europoli areng on päevakorras Euroopa Komisjonil¹, kes võib esitada ettepaneku selle valitsustevahelise organisatsiooni muutmiseks ELi organiks 2006. aasta teisel poolel. Europoli ümberkorraldamine tundub olevat ka üks tähtsaimatest prioriteetidest ELi justiits- ja siseministrite kohtumistel. Reformi variante valmistab nõukogus ette töörihm ja nende esitus toimub ELi justiits- ja siseministrite kohtumisel hiljemalt 1. juunil 2006². Europoli mandaat tuleb üle vaadata, et muuta see tõhusamalt toimivaks ning et parendada piiriülest politseikoostööd.

Organisatsiooni stabiilsuse jaoks on muidugi väga tähtis täiustada ja ajakohastada Europoli personalieeskirju, kuna see aitaks luua paremat töökeskkonda. Raportöör usub siiski, et kõnealust ettepanekut tuleb hinnata viimaste Europoliga seonduvate arengute üldisemas kontekstis. Eespool mainitud organ on hetkel reformimisel ja seda kaalukatel põhjustel.

Euroopa Parlament on mitmeid kordi kindlalt nõudnud Europoli demokraatliku kontrolli, andmekaitse, läbipaistvuse (dokumentidele juurdepääs) ja aruandekohustuse vajadust. Siiani ei ole nõukogu nimetatud üksikasjadega veel tegelenud. Raportöör toetab väga Europoli üldreformi, kui nõukogu tegeleb ülalpool mainitud üksikasjadega. Praegu tundub siiski, et nõukogu ei vasta meie palvetele koostada arvamuse algatuse kohta, milles Euroopa Parlamendiga käesoleval juhul konsulteeritakse.

Vaja on rohkem läbipaistvust, et parandada Europoli ja tema rolli ELi politseikoostöö ametina. Kõik tulevased ettepanekud Europoli tuleviku kohta peavad käsitlema allpool arendatud küsimusi ning ainult siis saab Euroopa Parlament esitada oma arvamuse. Mõned üksikasjad on Euroopa Parlamendi jaoks ülitähtsad ning neid on võimalik kasutada hea mõtteainena:

¹Nõukogu ja komisjoni tegevuskava vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamist Euroopa Liidus käsitleva Haagi programmi rakendamiseks, Brüssel, 10. juuni 2005, 9778/2/05 REV 2 JAI 207, lk 18.

² Europoli tulevik, võimalusi käsitlev dokument, mis kajastab 2006. aasta mais Austria eesistumise ajal peetud Europoli tulevikku käsitlevate kõneluste tulemusi.

1. Europoli konventsiooni muutmisprotokollid:

Oluline on märkida, et algset, 26. juulil 1995. aastal alla kirjutatud Europoli konventsiooni on muudetud kolme protokolliga¹, mida siimaani ei ole kõik liikmesriigid veel ratifitseerinud ja mis seetõttu ei ole saanud jõustuda. Nimetatud protokollide eesmärk on parandada Europoli kui keskse Euroopa õiguskaitseorganisatsiooni rolli. Need käsitlesid liikmesriikide poolt nende igapäevases koostöös Europoliga tuvastatud takistusi ning koostööd Europoli ja kolmandate partnerite vahel². Seepärast on üllatav, et liikmesriigid – kes on näidanud oma poliitilist otsustuskindlust muutuse suhtes läbirääkimiste ajal ja protokollide vastuvõtmise ajal nõukogu poolt – ei soovi praegu siseriiklikku ratifitseerimisprotsessi jätkata. Lisaks sellele andsid liikmesriigid ELi põhiseaduse lepingu vastuvõtmisel selgelt märku Europoli laiendatud rolli kohta tulevikus, kuid praegu tõrguvad nad võtma vajalikke meetmeid viimaks ellu muudatusi, mille kohta nad on juba otsuse langetanud. Hoolimata Euroopa Nõukogu liikmesriikidele esitatud palvest, mis puudutab kõikide protokollide ratifitseerimist 2004. aasta lõpuks, ei ole praeguseni mingeid edusamme olnud³.

Kolme protokollide ratifitseerimine paistab olevat väga tähtis prioriteet, kuna seda on rõhutanud eesistujariik Austria kõrgetasemelisel Europoli tulevikku käsitleval konverentsil, kuna „muidu tuvastatakse tühimik poliitilise tahte ja rakendamise tava vahel”. Tõenäoliselt oleks praegu õige aeg asendada Euroopa konventsioon nõukogu otsusega⁴.

2. Juurdepääs Europoli dokumentidele

Europoli ülesehitus ulatub 1990ndate aastate esimesse poole ja seda saab pidada ELi õiguskaitsekoostöö vanimaks väljundiks. Praegu on mõne aasta vältel on ette tulnud eelkõige Europoli dokumentidele juurdepääsuga, nimelt kättesaadavuse põhimõttega seonduvaid probleeme⁵. Kahetsusväärne on siiski see, et Europoli konventsioonis on liikmesriikidelt Europolile andmete hankimise kohustus üksnes moraalne. Tõhusam oleks, kui see oleks õiguslikult siduv⁶. Nimetatud nõuet saaks täita, kui Europolist saab Euroopa amet, kuna sellisel juhul saaks rakendada Euroopa üldisi standardeid.

Et olla aruandekohustuslik, peaks Euroopa Parlament Europoli tegevust kontrollima. Euroopa Parlament on tihti taotlenud, et andmekaitse eest vastutav ühine järelevalveorgan koostaks Europoli iga-aastase tegevuse aruande ja andmekaitsearuande, aga nimetatud nõudmisi pole siiani täidetud⁷. Protokoll⁸ käsitles nimetatud küsimustest mõningaid, nagu õiguspärase

¹ Vastavalt Europoli konventsioonile (Europoli konventsiooni artikkel 43) peavad selle ratifitseerima liikmesriigid kooskõlas oma põhiseaduslike nõuetega.

² Teine protokoll (nõukogu 28. novembri 2002. aasta otsus) määrab näiteks Europoli pädevuse osaleda liikmesriikide ühistes uurimisrühmades ja rõhutab ning tugevdab tema rolli liikmesriikide uurimiste keskse koordineerimisasutusena. Kolmas protokoll („Taani protokoll”, nõukogu 27. novembri 2003. aasta otsus) kiirendab muuhulgas siseriiklikke menetlusi, mis aeglustasid Europoli tööd varem ja praegu, annab Europolile võimaluse luua uusi andmebaase hõlbustamaks tema analüüsimistööd, lihtsustab kolmandate partnerite osavõttu Europoli analüütilises töös ning laiendab Euroopa Parlamendi õigusi.

³ Terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus; politseikoostöö Euroopas: Europoli roll, Europoli asedirektori hr Jens Henrik Højbjergi panus 18. oktoobri 2005. aasta Euroopa Parlamendi ühiskoosolekusel, lk 2.

⁴ Esimehe kokkuvõtte Europoli tulevikku käsitlevast kõrgetasemelisest konverentsist (23.–24. veebruar 2006), Europol 20 CATS 63, Brüssel, 29. märts 2006, 7868/06, lk 3.

⁵ Europoli konventsioon, nõukogu 26. juuli 1995. aasta akt, II jaotis.

⁶ Esimehe kokkuvõtte Europoli tulevikku käsitlevast kõrgetasemelisest konverentsist (23.–24. veebruar 2006), Europol 20 CATS 63, Brüssel, 29. märts 2006, 7868/06, lk 6–7.

⁷ Moraalse raport Luksemburgi Suurhertsogiriigi algatuse kohta eesmärgiga võtta vastu nõukogu otsus Europoli töötajate põhipalkade ja toetuste korrigeerimise kohta (5429/2005-CC6-0037/2005-2005/0803 (CNS), A6-0139/2005, lk 6.

⁸ Protokoll *Euroopa Liidu Teataja C 002, 06/01/2004 P. 0001 – 0012*, millega muudetakse Euroopa Politseiameti asutamist käsitlevat konventsiooni (Europoli konventsioon), nõukogu 27. novembri 2003. aasta akt. PE 374.140v01-00

juurdepääsu lubamine Europoli dokumentidele¹, teavitades Euroopa Parlamenti vastavalt nõuandemenetlusele ja eesistujariigi või selle esindaja ning Europoli direktori võimalusele ilmuda Euroopa Parlamendi ette selleks, et arutada Europoliga seotud üldisi küsimusi². Hoolimata mõnedest – kuigi veel ratifitseerimata – protokollilülitatud läbipaistvusega seotud üksikasjadest on selge, et Euroopa Parlamendi praegune võimetus osaleda võrdsel alusel nõukoguga Europoli direktori ametisse määramise ja ametist vabastamise protsessis näitab selgelt Euroopa Parlamendi poolt Europoli üle teostatava kontrolli ebapiisavust. Europoli võetud kohustust saata Euroopa Parlamendile teavet Europoli eelneva aasta tegevuse üldaruande, Europoli tulevase tegevuse aruande ja viie aasta rahastamiskava kohta ei ole veel täidetud³.

Kõnealune olukord ei ole rahuldav. Võib väita, et Europol on Euroopa luureteenistus⁴ ning et seepärast tuleks anda prioriteet pigem julgeolekule kui läbipaistvusele. Europoli missiooniaruannet vaadates on siiski selge, et nimetatud organ kätkeb endas teabe- ja analüüsisüsteemi, ilma et tal oleks täidesaatvat võimu. Niinimetatud vabaduse, julgeoleku ja õiguse alal ei ole selline julgeolekueesmärkide ja läbipaistvuse vaheline tasakaalustamatus enam vastuvõetav.

Järeldused

Europol võib olla väga kasulik tugi liikmesriikide õiguskaitseasutustele rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse raskete vormidega võitlemisel ja nende ennetamisel. Eespool nimetatud põhjustel kritiseerib Euroopa Parlament nimetatud organi piisava demokraatliku kontrolli, läbipaistvuse ja aruandekohustuslikkuse puudumist nii liikmesriikide kui ka Euroopa tasandil.

Raportöör toetab igati Europoli organisatsiooni ja töösüsteemide reformimist viisil, mis annab Euroopa Parlamendile vajalikud vahendid Europoli tegevuse kontrollimiseks, et tagada demokraatlik kontroll, mida meie institutsioon kindlustama peab.

Nimetatud põhjusel ja kooskõlas Euroopa Parlamendi väljakujunenud tavaga teeb raportöör ettepaneku lükata tagasi algatus, milles käesoleval juhul Euroopa Parlamendiga konsulteeritakse.

¹ ibid, artikli 32 (a) lõige 17, lk 7.

² ibid, artikli 34 lõige 18, lk 7.

³ ibid, artikli 28 lõige 10 ja artikli 35 lõige 4.

⁴ Tööprogramm 2007, Europol, Haag, 31. märts 2006, lk 3.